

videntur? Nec mirum videtur id & huic simile quid jam venire in mentem. Quis antea credidit circa Jovem ac Saturnum esse Errones, quos deinde Telescopia detexerunt? Multò verisimilius videtur, circa Fixas per ingen. Spatium circumfusum ferri quodant Errones, quibus luceant, ne Lux earum sit frustranea. *Etiamsi enim*, inquit Kircherus in Itinerario Ecstatico pag. 410. *ob distantiam summam à Terrigenis conspicere non possint, ratio tamen dicitur ita esse debere ex congruentia quadam omninò probabili vel verisimili, cum omnia in mundo globorum Systemata eodem modo se habeant. Quis tibi persuadere posset, circa Solem, qui ex loco nebulosæ stellæ, non nisi sub forma nebulosæ stellæ contueretur, Terram, Lunam, Mercurium, Venerem, Martem, Jovem, Saturnum, aliasq; stellæ contineri; quarum inferiores propria luce privata, luce Solis tantummodo fulgeant; quas tamen etiamsi non videas, non tamen ea non esse censere debes. Idem prorsus in vastissimis Firmamenti penetralibus, fieri existimes, velim.*

Verumenimverò, meum non est disputare, hasque meas cogitationes, pro veris venditare, aut aliorum sen-

tentias defendere; Sicut enim è conjectura dependent, nemoque iter ad stellas fecit, ut cogitationes illas experientiâ confirmare, aut contraria ratione vel observatione falsas eas esse convincere posset; Itaque relinquimus hanc rem, ne forsàn ea damnemus quæ vera sunt, sive iis pertinaciter assentiamur, de quorum veritate oculares demonstrationes exhibere non possumus; tempus fortasse veniet, quod unà Telescopiis melioribus deteget ea, quæ jam pro falsis habentur. Interim (inquit Renatus des Cartes) *In finita Dei potentia nunquam satis extendi, imaginari & laudari potest; cavendum itaque ne nimis superbè de nobis ipsis sentiamus; quod fieret non modo, si limites nobis nullâ cognitos ratione, Mundo (intellige: non Mundo, quia finem habet, sed Dei operibus, quæ finem non habent) vellemus affingere, tanquam si vis nostræ cognitionis, ultra id quod à Deo reverà factum est, ferri posset: sed etiam, si res omnes propter nos solos creatos esse fingeremus.*

Sed videamus jam uberius Pat. Kircheri sententias de stellis Fixis earumque Circumerronibus.

CAPUT IV.

Continens Pat. KIRCHERI sententiam de Stellis Fixis, cum nostris Annotationibus.

R. Pater Athanasius Kircherus Romæ celeberrimus Mathematicus, qui optimis Perspicillis intravit penitus domos æthereas quàm vulgares Astronomi, ante paucos annos edidit *Iter Ecstaticum Cæleste*, Interlocutoribus *Cosmiele* & *Theodidacto*; quod R. Dn. Pat. Gasparus Schottus, secundâ editione Scholiis illustravit, mihi que ante annum pro sua singulari humanitate dono misit.

In quo cap. 9. Dial. I. p. 341. & seq. agitur de Itinere à Saturno in Stellarum Fixarum regionem: Ubi

N. I. Quærit THEODIDACTUS: *Quò me rapis Cosmiel? quis tandem itineris mei finis? Ubi jam Sol, ubi Terra, ubi Luna, cæterique Planetæ? Omnes siquidem disparuisse video. Respondet*

COSMIEL: *Fixorum Siderum, ut rem nec me vobis Terrigenis accommodem, regionem regnumque, quod tantopere desiderare videbaris, illud jam ingressus es.*

THEOD. O Cosmiel totam cæli faciem, novis & nunquam huc usque visis sideribus, situ, magnitudine, dispositione, lumine mirum in modum differentibus ornatam video. Ubi sunt: Aries, Bootes, Cassiopeia, cingulum Orionis & reliqua tantopere mihi nota sidera? COSM.

Oculus tuus jam intra firmamenti regionem constitutus, omnia dissipata, dissoluta & in alium redacta ordinem contuentur. THEODID. Habentne omnes istæ stellarum coacervationes eandem à Terra distantiam? COSM. Minimè, sed etiam illas nebulosas in formam circuli conglobatas, tantò ab oculo tuo intervallo removeri scias, quanto vel primam

Nec quoque imagines Siderum.

P. Kircheri
Sententia
de Stellis
Fixis.

Theodidactus è Stellarum Fixarum regione, non potest videre nec Tellu-